

جمهوری اسلامی ایران

دیوان محاسبات کشور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ ۲۹/۱۱/۱۳۶۸

شماره ۳۶۳۶

پست پیشت و شهر بزرگ

اداره کل سرخانه شورای گهبان
شماره ۱۸۵۴
تاریخ ۱۳۶۸/۱۱/۲۹

شورای محترم نگهبان

با اهداء سلام و تحیات ، استحضار دارید که دیوان محاسبات کشور حسب وظیفه قانونی خود میبایستی نسبت به حسابرسی و رسیدگی کلیه حسابهای درآمد و هزینه وسایر دریافتها و پرداختها و صورتهای مالی دستگاهها از نظر انطباق با قوانین و مقررات اقدام نماید . بر اساس قسمتی از اصل " ۵۳ " قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران " همه پرداختها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون صورت میگیرد " بنا بر این وظیفه دیوان محاسبات کشور انطباق دریافت و پرداخت کلیه دستگاهها با قوانینی است که در اجرای اصل " ۵۳ " قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی میرسند . در رسیدگیهای بعمل آمده مشاهده میشود با وجود گذشت ده سال از تصویب قانون اساسی برخلاف اصل " ۵۳ " قانون اساسی پرداخت در شرکتهای دولتی و مصرف برخی اعتبارات بر اساس قانون نمیشود . تاکنون هیچ قانونی جهت تعیین نحوه پرداخت شرکتهای دولتی به تصویب نرسیده است بلکه در حال حاضر پرداخت در شرکتهای دولتی مستند به آئین نامه هائی صورت میگیرد که مراجع تصویب آنها متفاوت است . همچنین اعتبارات کلیه شرکتهای دولتی که به موجب اصل " ۵۵ " قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران میبایستی توسط دیوان محاسبات کشور رسیدگی یا حسابرسی گردد ، در قانون بودجه منظور نمی شود . با وجود تصریح تبصره (۲) قانون بودجه سال ۶۷ اعتبارات بسیاری از شرکتهای دولتی و بانکها در بودجه کل کشور درج نگردیده و مفاد اصل " ۵۵ " قانون اساسی نادیده گرفته شده است .

ذیلا شرح مبسوط جهت در نظر داشتن موضوع در اجرای اصل " ۹۶ " قانون اساسی

به استحضار میرسد .

۱- اساسنامه شرکت بازرسی مهندسی صنعتی ایران در جلسه مورخ ۶۵/۱/۶ هیات - وزیران به تصویب رسید . ماده ۵ است به موجب ردیف ۵ ماده ۱۰ اساسنامه مذکور تصویب آئین نامه های مالی و معاملاتی شرکت بر اساس قوانین و مقررات مربوط از وظایف

مجمع عمومی میباید همچنین در اصلاحیه اساسنامه (مصوبه ۶۶/۲/۶ هیات وزیران) عبارت "بر اساس قوانین و مقررات مربوط" حذف گردیده است بنا بر این آئین نامه مالی و معاملاتی شرکت فوق الذکر بدون رعایت قوانین و مقررات به تصویب مجمع عمومی شرکت میرسد .

۱- بر اساس بند ۶ ماده ۱۰ اساسنامه تصویب تشکیلات و آئین نامه های استخدامی شرکت با رعایت قوانین و مقررات مربوط از وظائف مجمع عمومی تعیین گردیده است .

ملاحظه میفرمائید که :

الف : مرجع تصویب کننده تشکیل شرکت هیات وزیران است .

ب : مرجع تصویب کننده آئین نامه های مالی ، معاملاتی و استخدامی مجمع عمومی شرکت میباید .

۲- اساسنامه شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۶۶/۶/۲۹ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است به موجب بند ۸ ماده ۱۰ اساسنامه مذکور بر سر و تصویب آئین نامه های استخدامی و مالی و معاملاتی شرکت و ارائه آن به هیات وزیران جهت تصویب نهائی از وظائف مجمع عمومی شرکت راه آهن تعیین گردیده است .

این امر باین نگرانستکه

الف : مرجع تصویب کننده اساسنامه مجلس شورای اسلامی است

ب : آئین نامه های مالی ، معاملاتی و استخدامی شرکت بر سر تصویب هیات وزیران میرسد

۳- اساسنامه سازمان مرکزی تعاونیهای معدنی در جلسه مورخ ۶۵/۷/۶ هیات وزیران - به تصویب رسیده و بر اساس ماده ۶ اساسنامه سازمان از لحاظ استخدامی ، مالی و معاملاتی تابع مقررات مربوط به شرکتهای دولتی میباید . بدین ترتیب چون هیچ مقرراتی از لحاظ مالی و معاملاتی بر شرکتهای دولتی مترتب نمی باشد تکلیف شرکت از این لحاظ مشخص نمی باشد .

۴- به موجب ماده ۴ قانون اداره امور شرکتهای بیمه " شرکتهای بیمه ایران، البرز ودانا بارعایت قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران وبیمه گری واین قانون ، طبق مقررات اساسنامه مربوط اداره خواهند شد ودرموارد پیش بینی نشده مشمول قانون تجارت میباشند ودر صورتی تابع مقررات عمومی مربوط به دولت وموء ساتی که با سرمایه دولت تشکیل شده اند، می گردند که درمقررات مزبور صراحتاً " از آنها یاد شده باشد . هیات وزیران در جلسه مورخ ۶۸/۹/۱۵ اساسنامه شرکتهای یاد شده رابه تصویب رسانده است . براساس بند ۷ اساسنامه تصویب تشکیلات وآئین نامه های مالی ومعاملاتی شرکت از طرف مدیرعامل پس از تأیید هیئت مدیره پیشنهاد میشود ازوظایف مجمع عمومی تعیین شده است همچنین به موجب ماده ۵ قانون اداره امور شرکتهای بیمه آئین نامه استخدامی مشترک شرکتهای بیمه وبیمه مرکزی بنا به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارائی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید . بنا براین :

الف : آئین نامه های مالی ومعاملاتی شرکتهای بیمه به تصویب

مجمع عمومی میرسد

ب : آئین نامه استخدامی بنا به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی

و دارائی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

آنچه که در کلیه اساسنامه ها ویا قانون تشکیل رعایت نشده است اصل " ۵۳ " قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است با وجود آنکه قانون استخدام شرکتهای دولتی کماکان بقوت خود باقی است لکن به موجب اساسنامه وقوانین موجود حتی اموراتخدامسی شرکتهای دولتی رانیز خارج از مشمول قانون مذکور دانسته اند آیا با وجود اصل " ۵۳ " قانون اساسی میتوان پرداخت را اعم از حقوق ومزایا ویا خرید ومعاملات را تابع آئین نامه نمود که به تصویب هیات وزیران ویا مجمع عمومی میرسد ؟ در بسیاری از موارد مجلس شورای اسلامی وشورای نگهبان حتی از تشکیل شرکتهای دولتی اطلاعی ندارند آیا میتوان قبول نمود که مصوبات هیات وزیران وهمرجه دیگری بجز مجلس شورای اسلامی باقانون اساسی ویا احکام اسلام نیابستی تطبیق داده شود ؟ مصوبات هیات وزیران در اجرای اصل " ۱۲۶ " قانون

اساسی به اطلاع ریاست مجلس شورای اسلامی میرسد تا در صورتی که آنها را برخلاف قوانین بیابند با ذکر دلیل برای تجدید نظریه هیات وزیران بفرستد حال در صورتیکه مصوبات هیات وزیران - برخلاف قانون اساسی و یا به احتمال ضعیف و خدای ناکرده برخلاف احکام اسلام باشد چه مرجعی مسئولیت تشخیص را بعهده دارد .

اعضای محترم شورای نگهبان به استحضار میرساند در قانون تشکیل و یا اساسنامه شرکت‌های دولتی که به تصویب هیات وزیران میرسد اجازه داده شده است تا شرکت بتواند - راساً نسبت به تشکیل شرکت‌های فرعی اقدام نماید . طبق قسمت اخیر بند ۳ اساسنامه شرکت‌های بیمه البرز، دانا ، ایران و آسیا " شرکت میتواند طبق مقررات به هر نوع عملیات (از جمله تاسیس شرکت‌های فرعی مبادرت نماید " و یا بر اساس تبصره ۲ ماده واحده قانون تشکیل شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران و اساسنامه آن (مصوب ۶۶/۶/۲۹) " شرکت مجاز است برای انجام قسمتی از وظائف محوله با تصویب مجمع عمومی خود مبادرت به تشکیل شرکت‌های دیگر نماید ... " این امر سبب خواهد شد تا شرکت‌هایی که به موجب قانون تشکیل شده اند بصورت ستادی عمل نموده و اجرا را به شرکت‌های ایجاد شده بسپارند چه تضمینی وجود دارد که تشکیل شرکت‌های جدید با اساسنامه مصوب مجمع عمومی شرکت اصلی و آئین نامه های مالی ، معاملاتی و استخدامی مصوب مجمع عمومی شرکت جدید (که از بین وزراء نمی باشند) در چهارچوب قانون اساسی عمل نمایند آیا پرداخت شرکت‌های جدید به استناد آئین نامه های مصوب مجمع عمومی منافی با اصل " ۵۳ " قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نمی باشد ؟ آیا عدم درج اعتبارات شرکت‌های جدید (که بر اساس اطلاعات موجود چند برابر شرکت‌های اصلی میباشد) در بودجه کل کشور منافی با اصل " ۵۵ " قانون اساسی نیست .

النهایه بلحاظ انجام تکلیف شرعی و قانونی اعلام میگردد علاوه بر اینکه کلیه پرداخت‌های شرکت‌های دولتی که هم اکنون بر اساس آئین نامه های مصوب مجمع عمومی شرکت‌های اصلی ، مجمع عمومی شرکت‌های فرعی ، هیات وزیران و ... صورت میگیرد برخلاف -

جمهوری اسلامی ایران

تاسیسات و امور مالیاتی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ
شماره (۴/۴۴)
پیوست

نسخه صریح اصل " ۵۳ " قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران میباشد . چند گانگی
در پرداخت سبب بروز تبعیض در توزیع نیروی انسانی ، عدم توانائی دولت در مهار تورم ،
رشد بی رویه جمعیت ، بالا رفتن حجم نقدینگی و نیز گردیده است . مضاف اینکه برخی
از شرکتهای دولتی بدون اساسنامه ، قانون تشکیل و آئین نامه های مالی ، معاملات
و استخدامی به فعالیت ادامه میدهند .

ایرج صفاتی دزفولی
رئیس دیوان محاسبات کشور
۱۳۹۱/۱۱/۲۹